

09.11.23

EM2023/38

BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af samleje med barn med voldtægt, tilsnigelse af samleje, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.)

Fremsat af Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Naleraq, (Suppleant for Emanuel Nûko)

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Lyngé, Inuit Ataqatigiit, (Suppleant for Harald Bianco)

Medlem af Inatsisartut A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 10. oktober under EM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Lovforslaget har til formål at styrke indsatsen mod seksuelle overgreb, herunder mod digitale krænkelser.

Med lovforslaget lægges der som følge heraf op til at indføre syv forskellige ændringer i kriminalloven, der alle vedrører seksuelle krænkelser.

For det første indsættes en bestemmelse om såkaldt grooming. Ved grooming forstås den situation, at en person opbygger et tillidsforhold til et barn eller en ung med det formål at begå seksuelle overgreb mod den pågældende eller at lokke barnet eller den unge til at sende nøgenbilleder eller billeder af seksuel karakter.

For det andet lægges der op til at udvide kriminallovens forbud mod seksuelle relationer med personer under 18 år, som er gerningsmandens stedbarn eller plejebarn eller betroet gerningsmanden til undervisning, opdragelse eller lignende, således at bestemmelsen fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser. Ændringen vil bl.a. indebære, at f.eks. en elev fremover ikke vil kunne samtykke til, at vedkommendes lærer udsætter eleven for en blufærdighedskrænkende handling, uden at læreren derved kan retsforfølges.

For det tredje lægges der op til, at kriminallovens §§ 77-81 udvides, så bestemmelserne fremover også kommer til at omfatte seksuelle handlinger, som gerningsmanden formår den forurettede til at udføre på sig selv, også kaldet sextortion.

For det fjerde lægges der op til at indføre en bestemmelse, som kriminaliserer samleje og andet seksuelt forhold med en person, der forveksler gerningsmanden med en anden, som voldtægt.

For det femte lægges der herudover op til at udvide kriminallovens voldtægtsbestemmelse til at omfatte tilfælde, hvor en person, der er fyldt 22 år, har samleje med eller andet seksuelt forhold til et barn under 15 år. Bestemmelsen vil indebære, at samleje med og andet seksuelt forhold til et barn under 15 år fremover vil blive betegnet som voldtægt, såfremt gerningsmanden er fyldt 22 år, uanset om den seksuelt mindreårige frivilligt har deltaget i samlejet eller det seksuelle forhold.

For det sjette lægges der op til at udvide det kriminaliserede område i kriminallovens § 78, stk. 2, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at omfatte religiøse lederes grove misbrug af deres stilling. Anvendelse af bestemmelsen vil forudsætte, at der består et afhængighedsforhold mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed, og at dette forhold groft misbruges af den religiøse leder til at opnå samleje med eller andet seksuelt forhold til medlemmet.

For det syvende lægges der også op til at modernisere sprogbrugen i en række af kriminallovens bestemmelser, så det, der i dag betegnes som ”pornografisk materiale”, fremover i almindelighed vil skulle betegnes som ”seksuelt materiale” eller – for så vidt angår materiale med personer under 15 år – ”overgrebsmateriale”.

Endelig foreslås det at ændre retsplejeloven, således at forurettede i sager vedrørende de nye bestemmelser om grooming og sextortion skal have mulighed for at få beskikket en bistandsbisidder efter retsplejelovens § 333, stk. 1.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen nød beslutningsforslaget bred opbakning.

Set i lyset af, at det moderne samfund på mange måder er præget af digital kommunikation, blev det betegnet som både naturligt og nødvendigt, at der tages initiativ til at opdatere lovgivningen mod digitale krænkelser.

Det blev også fremhævet som positivt, at beslutningsforslaget bl.a. tager sigte på at styrke beskyttelsen af børn mod seksuelle overgreb.

Endelig blev det fra flere sider anført, at arbejdet med at sikre den personlige integritet og frihed ikke hermed er slut.

Det må således forventes, at nærværende beslutningsforslag vil blive fulgt op af yderligere tiltag mod kriminalitet.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget støtter fuldt ud beslutningsforslaget.

I takt med den teknologiske udvikling er krænkelser begået via digitale medier blevet almindeligt forekommende.

Desværre har erfaringen vist, at det ikke mindst er børn, der er i fare for at blive krænket.

Endvidere er det vigtigt, at en person, der er blevet udsat for overgreb, har mulighed for at modtage støtte og vejledning fra en bistandsbisidder under sagens behandling.

Beslutningsforslaget imødekommer således behovet for at gøre lovgivningen mere tidssvarende og tilbyde hjælp til en person, der er blevet udsat for et overgreb.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således.

Justitsministeriet oplyser, at lovforslaget forventes at medføre udgifter for politiet og den lokale anklagemyndighed på 3,3 mio. kr. i 2024 og 6,6 mio. kr. årligt i 2025 og frem. Forventede merudgifter for Justitsministeriets øvrige myndigheder er ikke endeligt fastsat.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Hans Enoksen

Pipaluk Lynge

Asii Chemnitz Narup

Kuno Fencker